

Universitätsbibliothek Wuppertal

Epistolæ obscvrorvm virorvm

cvm inlvstrantibvs adversariisqve scriptis

Textvs

Hutten, Ulrich von

Lipsiæ, 1864

63. (Appendicis 1.) Ioannes de Schwinfordia

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-976](#)

quam legitti: iccirco ad sacerdotem cucurrit et permisit se lardare, ut vos talem virum generaret, Quem totus mundus aliquando cognosceret. Valete ex Halberstat.

Quinta luna Obscuros viros edidit. Lector
Solute nodum ~~~~~~~ et ridebis amplius.

¶ Impressum Romanæ Curiæ.

Stephanus Calvastrius

baccalaurius

Magistro Ortvinu Gratio.

[Vide supra pagg. 29. sq.]

63. [Appendicis 1.]

Ioannes de Schwinfordia

septenarum artium liberalium Magister

scientifico et mirabiliter docto atque illuminato viro

Ortvino Gratio

in Daventria græcam et latinam linguam magistraliter docenti

mille salutes et paulo plus.

Reverentiali honore et obedientia prælibatis, Præceptor in pluribus scibiliibus expertise. Scripsisti mihi nuper de victoria vestra obtenta in Roma contra istum Reuchlin qui audacter fuit contra vos, et virum no-²⁰ viter deifice illuminatum in fide Christiana Ioannem Pfefferkorn, Et quomo^d Papa imposuit sibi silentium, ita quod nihil deberet magis scribere, 'ne deterius sibi aliquid contingat', ut dicit dominus noster in evangelio. Prius enim in Speculo Oculari sic scripsit mirabiliter quod magistri nostri

¹ legitimi. ⁵. Iccirco ⁴. ⁵. ⁶ Ita finit princeps editio huius secundi voluminis epistolarum O. V., quod ⁴. signavimus. De ⁵. vide sq. adnot. et in fine ep. 70.

⁸ Accesserunt in altero huius secundi voluminis Epistolarum O. V. exemplo, quod ⁵. significamus, nullo de accessione facto indicio hæ Epistolæ novem, quarum tamen primam non numeramus, cum eadem omnibus primi voluminis exemplis contineatur. ¹¹ Superior huius ep. Calvastrii editio cum hac omnino convenit, nisi quod carminis versus ⁴. habet:

Do macht er die copulat von kot zu treck
et quod epilogi verbis Mihi duellum. omissis sic exit:
Et mittite poetas ad infernum.
Et valete ex monasterio in westphalia.

¹¹ Numerorum superscriptiones ut in superioribus epp. omnibus aliæ editiones non habent. ²¹ deifice ⁵. Pfeffer. ⁵. et sic bis paullo post.

non potuerunt intelligere: et tamen dixerunt quod est hereticus: ideo quia non habent sic in libris suis, sicut ille scripsit, neque novus eorum theologus quem deus suscitavit ex lapidibus, ut esset semen Abrahæ, sicut scriptura dicit, videlicet Ioannes Pfefferkorn, habet sic ex deifica visione seu 5 manifestatione, vel ex fide digna relatione uxoris sue: quam audivi etiam habere spiritum prophetiq. de quo vos melius scitis quam ego: quia sepe cum ea fuistis quando Ioannes Pfefferkorn non fuit in domo. Sed nescio per deum, quomodo Reuchlin sit per vos confusus aut per papam. Quia iam 10 fecerunt novam facultatem ultra alias quattuor facultates, quas iam habuimus: et omnes illi laudant Reuchlin et dicunt quod sunt eius discipuli: et non curant amplius facultatem Artisticam, eo quod artistæ sunt ita magni et superbi asini: quia non sciant tria aut quattuor verba latine loqui, et vah illæ bestiæ seducunt plures innocentes iuvenes qui postquam longam ètatem contrivere et quasi immersi in hac omnis barbarie ne- 15 quam sentina, redeuntes in paternas èdes nihil prèter 'Arguitur, Respon- detur, Queritur' didicere, quorum dii Tateretus, Vensor, Perversor, Bu- ridanus, Bruxellensis, et id genus similes turbè obscurè sunt. Est tamen mirum quod unus simplex studens aut cornutus vult plus scire iam in Ari- stotele quam baccalaureandus aut magistrandus qui audivit cursum et est 20 bene qualificatus. Ipsi etiam non sunt reverentiales magistris, et quando ante unum vadunt, non tangunt birretum (sicut moris est) et semper vo- lunt frequentare domum scis bene. Etiam non audiunt Consequentias Mar- sili neque Suppositiones aut Parva logicalia: ideo non est possibile quod possunt esse formales et apparere in disputationibus. Sed dimittamus ista: 25 scribo vobis pro novitatibus quod Iacobus Wimpelingius qui etiam est medius Reuchlinista, realiter est expeditus per quandam monachum Pau- lum Langium, qui realiter scivit sibi dicere quod non recte scripsit in uno libro qui vocatur 'De integritate': videlicet quod scientia non tantum esset in cuculla. Nam ille monachus composuit alium librum contra, qui 30 est approbatus in Capitulo sive sinodo Reinhartzbornensi ordinis sancti Benedicti, Anno domini 1509. et est bonum latinum: quia unus dixit quod esset ferme ita bonum sicut Doctrinale Alexandri: et ego multum gaudeo quod tanta latinitas etiam invenitur in monachis: et ipsi etiam dicunt quod superexcelsat stilum Ciceronis: sed ego hoc non credidi, quod est una 35 nota altius. sed procedit doctrinaliter multum contra Wimpelingium me- trice, prosaice et rigmatice: et sicut ego puto, recte habet, quod omnis scientia est in cuculla, id est in monachis: quia transeundo de inferiori ad superiorius monachi scripserunt commenta in regulas grammaticales, in Donatum, in Petrum Hispanum, in Phisicorum, Metaphisicorum et Ethico- 40 corum, et sic commentis suis commerdaverunt, et in omnibus scibiliibus

²³ prava 5. ³⁰ approbatus 5.

facti sunt magistralis. Sed cum supportatione sua ego distinguerem: primo de cucullatis: quia est terminus equivocus ad multa. Primo ad Bohemos qui habent cucullas ita longas ut vadant ultra cingulum abinde: et in illis non est scientia, sed potius heres. Secundo ad Iudeos qui etiam sunt cucullati: et tamen non scientifici, quia extra ecclesiam. Tertio ad magistros nostros qui sunt bene illuminati, sed non in superlativo. Quarto ad monachos: et illi superexcellenter habent scientiam sicut vos habetis. Igitur rogo vos, iuvate illi monacho: quia etiam vos estis ex parte, id est tertio modo cucullatus, ut possit scripta sua defendere contra Wimpfelingum. Quia ut audio quod Wimpfelingus habet multos discipulos, quos michi unus nuper nominavit, qui sunt in Argentina: Unus vocatur Iacobus Sturmius nobilis, et ut dicunt bonus latinista. alias Ottomarus Luscinius qui etiam scit grecum sicut Reuchlin, et scit multum allegare Extra et Digestis, etiam ex Biblia, que non sunt mirabilia, quia studuit in Parrhisia. Item Lucas Batodius et Ioannes Ruserus, Ioannes Sapodus et multi alii, qui omnes volunt Wimpfelingio iuvare contra cucullatos et eos realiter expedire in scriptis suis. Et dicunt omnes quod ille Paulus non est bene fundatus in dictis suis, et bene novem modis apostatavit ab ordine et est inquietus et trufator maximus, sicut ipsemet Tritemius scripsit in una litera ad Hieronymum Tungerßheim ex Ochsenfurt: et magnum damnum est quod aliquis sic debet perdere papyrus et incaustum, et etiam tempus, sicut ipse fecit. Ipsi etiam dicunt, quod sanctus Hieronymus scribit ad unum monachum sic: 'Nunquam de manu tua vel oculis tuis liber Psalterii discedat': quod si esset verum, tunc obligaret monachos semper et pro semper, quia est negativum. Et sic monachi nichil aliud debent facere quam Psalterium legere: sed ego credo esse mentitum: quia sanctus Hieronymus met fuit monachus: et ideo non scripsit contra eos. Audivi etiam unam trufam et magnam ribaldriam de uno discipulo Wimpfelingii qui nuper quando sibi audacter ad os dixi: 'Vester preceptor Wimpfelingius errat valde, quia scripsit contra dominum Abbatem Tritemium contra monachos: quia in doctrina sua et sanctitate sunt notabiles et multum utiles: et ecclesia iam non habet alias columnas nisi monachos'. Tunc ille dixit: 'ego distinguo de monachis: quia accipiuntur tribus modis. Primo pro sanctis et utilibus: sed illi sunt in celo. Secundo pro nec utilibus nec inutilibus, et illi sunt pieti in ecclesia. Tertio modo pro illis qui adhuc vivunt, et illi multis nocent, etiam non sunt sancti: quia ita superbi sunt sicut unus secularium: Et ita libenter habent pecunias et pulchras mulieres: quia veni nuper ex Heidelberg, ubi prope Heidelbergenses est unus magnus abbas, pinguis discolus: et iste abigavit omnes monachos de Collegio sancti Iacobi: et ipse dixit, quod vult eis recte bo-

⁹. Tertio 5. ¹² et est legerim. ¹⁴ que non ... Parrhisia versus est. ²⁰ Ira 5.
²² fauctus 5. ²⁶. Quia 5. ³⁸ Ubi 5. ⁴⁰ s. 5.

num pulmentum preparare: et postea cessavit ultra dicere. Sed ipsi dicunt, quod bene volunt credere quod fecerit ideo (Der gut bruder) quia Palatinus vult unam aliam viam instituere quod veniat unus Poeta ad Heidelbergam qui faciat monachos istos et alios studentes novum latine loqui. Tunc 5 ille pinguis abbas cito intellexit quomodo iocus vult finem accipere, et dixit „monachi mei non debent discere latinum novum, quia postea erunt superbi quod sciunt plus quam ego: tunc ego pulchre venirem inter eos ut pinguis asinus inter simias”.² sed revera illa distinctio non est multum formalis: quia non est bimembris, et sic non potest concludere. Ego 10 mitto vobis hunc librum, quem debetis facere impressare, quia multa bona sunt intra contra istum Wimpelingium qui scripsit contra monachos. Quia statim erit in meta quando leget dominum nostrum Christum fuisse monachum, videlicet abbatem, et sanctum Petrum priorem, et Iudam Schariotis cellararium, et Philippum portarium et sic de aliis secundum sub. et 15 supra, quę omnia iste illuminatus et valde scientificus monachus Paulus Langius sic magistraliter probat, ut Wimpelingus et sui discipuli non debent unum verbum contra rebellare. Sed resistit michi unus Wimpelingianus in faciem et dixit quod monachi mentiantur sicut sceleratissimi caupones, qui volunt Christum fuisse ita portentosum animal et cucullatum bestiam, et super me protestavit nomine Christi. tunc fui ita perterritus quod permixxi et permerdavi me, quod omnes nasum pr̄tenebant: sed sit quomodo sit, ego hoc firmiter credo, quod omnes tandem erunt stare confuse tantum cum sua scientia, et dicere ‘diabolus portavit illum monachum ad nos; quis fecit eum in omnibus scibiliibus ita formalem et 20 qualificatum? Quomodo potest hoc esse nisi per scientiam infusam? quia non stetit in aliqua universitate, et est adhuc unus purus beanus: et tamen bene valet magistrandum vel etiam plus, cum venia eximiorum magistrorum nostrorum’. Ipse etiam Thomas Murner monachus et doctor multum subtilis et semel solenniter pr̄dicavit in ambone quod Christus 25 dominus noster fuit monachus: et scivit etiam realiter defendere. Sed unus discipulus Wimpelingii noluit credere in Christum si esset monachus et fecit illos versus desuper:

Non ego fallaci tecto Tibi, Christe, cuculo

Crediderim: veste hac fraus tegiturque dolus.

35 Atque probat novus e Berna quęsitus, habenda,

Franciscus, monachis quanta sit, ipse, fides.

Sed quid ad hoc quod non vult credere? tunc erit hereticus, sicut alii qui condemnati sunt cum Reuchlin in Parrhisia et Colonia et in aliis Uni-

² bruder.) Quia 5. ⁴ novum] nunc 5. et recenti. ¹³. Et 5. ¹⁴ celerariū: 5.
¹⁷ rebellare, sed 5. ²³ tantum] tñ 5. ²⁴ nos ḍas 5. ²⁵. Quō 5. ²⁶?]: 5. ²³: Tibi
 Christe cuculo, 5. ²⁷ credeſ. 5.

versitatibus. Oro etiam vos ut velitis etiam supra librum ponere illos versus quos ego in laudem libri et authoris, videlicet Pauli Langii monachi, cum magna diligentia composui et pro maiori parte quando de nocte iacui in lecto et sic speculavi, tunc quasi in somnis factus sum versificator ut sequitur.

Hic liber indignum vexat Iacobum Wimphelingum,
 Langius quem Paulus fecerat mirifice,
 Metrice qui scripsit, etiam quoque rhetoricavit,
 Quod omnes Artes sunt in Cucullatulis.
 Sic quoque Titemius dixit, sic et Eberhardus
 De Campis, Volzius Paulus, et Schurerius,
 Iohannes Piemont, Siberti Iacobus, Rotger
 Sicamber, docti cuculatique viri.
 Iam erit confusus Iacobus, et omnino detrusus
 Wimphelingius, Bebelius, atque ille Gerbelius,
 Sturmius et Spiegel, Luscinius atque Rhenanus,
 Ruserus, Sapodus, Guidaque, Bathodius:
 Omnes hi victi iacent, non audent dicere Gukuck,
 Sic in sacco conclusi Wimphelingiani erunt,
 Non valent in Græcis invenire neque Poetis
 Quod Lango respondeant viro scientifico.

Valete, vir illuminatissime et preceptor valde doctrinalis, et me vice-versa habeatis dilectum, quod ita bene promoveo vos per omnia secula seculorum. Datum in Oppido Imperiali Suerbheim in longa platea, ubi iuvenes Rustici semper in Dominica die corrisant, quod cor eis crepet. Anno a mundo condito Primo.

64. [Appendicis 2.]

Dominus Volwinius de Monteflascon
 Reverendo Magistro domino Ortvino Gratiano
 Eternam Salutem.

Quamquam vos nichil sciatis, Reverende magister, in latinitate seculari (ut unus michi dixit), propter quod multum diligo vos, et non curatis pomposa verba sicut faciunt poetæ: tamen alias scitis ubi debetis de nocte iacere (sicut dicit Sapiens in proverbiis) Et non est nobis magna cura quid faciant illi novatores latinitatis, scilicet Erasmus Roterodamus

³ compositi 5. ⁶ : Uexat 5. ⁹ Quot 5. ¹¹ Schuterius. 5. ²⁴ Suerbheim 5.
²⁵ Corrisant: 5.

²⁹ Gratiano 5. hie et in inscriptione seq. epistolæ. ³³ Pomposa 5. ³⁴ denocte 5.